

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-
u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petisors tér-
fogata . . . . . 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Népoktatásügyi reformok.

A népek jóléte szoros összefüggésben áll értelmi magaslattal, műveltségük nagyságával.

Ez alatt azonban nem a tudomány egyes ágának különös kifejlesztését, magas színvonalra emelését kell érteni, hanem magának a népnek az ismeretkörét, értelmi fokát. Azt ugyanis, hogy valamely nép mennyi szellemi tőkét képes felhasználni gyakorlati munkájában s hogy munkája értékét mennyivel tudja növelni ismeretei és értelmi képességeinél fogva.

Szóval, hogy fizikai ereje mellett mennyi a szellemi tőkéje?

Mi még mindig rabjai vagyunk annak a felfogásnak, hogy a tudományos pályát, — habár anyagilag nem nyújt is felette bő forrást a megélhetésre, — minden más közkereseti pályánál előbbvalónak tekintjük s szinte beteges csökönységgel kényszerítjük hűnkát a tudomány útjára.

Pedig az e téren való tultermelés ép olyan egészségtelen viszonyokat szül, mintha — ellenkezőleg — csupa földmivelők, iparosok, kereskedők lennének, s nem volna a ki a tudományt, művészetet előre vinné, s nem volnának olyanok, a kik a tudományt igénylő állásokat hivatottan betölthetnék.

S minthogy úgy az egyesek, mint az állam legfőbb jövedelmi forrását az ipar, kereskedelem és földmivelés szolgáltatja: a magunk jól felfogott érdekében kell, hogy ezen életpályákat foglalkoztassuk el a legtömegesebben!

A tudományos pályára pedig csupán a tehetségüknel fogva legkiválóbbak lépjenek.

Hogy a gyakorlati pályán mentül jobban érvényesülhessünk, ahhoz nem kell a szószeres értelmében vett tudomány, hanem sokféle ismeret, s mindenek felett tiszta, világos értelem

A tudakosság, félműveltség szertelenségekre

TÁRCZA.

Bolyongok az éjben . . .

Bolyongok az éjben, mint a kinek nincsen
Ejjeli tanyája.
Elmerül a lelkem a mélységes égbe,
A hold sugarába.
Lesz-e életemben, annyi tövis között
Egyetlen virágom?
Mikor lassan-lassan el is feledem már
Az ifjúságom.

Bolyongok az éjben, mint a kitagadott,
Elűldözött árva;
Elborul a lelkem a levél hullásra,
Őszi hervadásra.
S ha az ut porában egy széltől forgatott
Falevelet látok,
Tudja a jó Isten! — mért is rebeg ajkam
Forró imádságot.

Bolyongok az éjben, mint a kinek nem lesz
Soha megnyugvása.
Mint a kinek élte száraz, élettelen
Falevél forgása.
Bolyongok — bolyongok s nézek föl az égre,
A nagy reménykedem, csillagok ezrére . . .
Vágyva reménykedem, jut-e egy örömcsepp
Hulló könyeimnek tenger-özönébe? Lovasy.

Két művész.

Irta: ATALUS.

Jó reggelt! nyit be kezeit dörzsölve, egy alacsony, igénytelen külsejű alak, Titó atelierrebe. — No, mit akarsz ilyen korán reggel? — Kérdi csodálkozva Titó, mérgeesen fordul ki a puha ágyból.

Az üvegezett plafonde oldalfalon átűtő reggeli nap vörössárga fénye úgy vette körül az atelier közepén álló Carlót, mint az oltárok üvegburra alá rejtett szenteket a viaszgyertyák fénye.

vezet, mert a dolgok valódi lényegét át nem értve — ferde ítéleteket hoz, s hamis következtéseket szűr le.

Az általános szempont helyett, az egyéni szempontot látja s a kit ezzel szemben talál, annak halálos gyűlöljője: ha egyes egyén, ha állam, ha társadalom . . . Nem roszhiszeműségből, hanem önzésből és zavart okoskodás folytán. Így ütötte fel fejét s rövid idő alatt ezert hódított meg százezreket a nem helyes értelemben vett szocializmus eszmeje, amely a mai kornak nemcsak társadalmi, hanem állampolitikai megoldandó kérdése.

Egy csendes forradalom még ez idő szerint, de a mely méhében világot rázó s átalakító erőt hord, s a melylyel számolni kell s helyes vezetéssel idejekorán veszélytelenné tenni, s mint erőt felhasználni az állami élet fejlesztésére.

A felvilágosodás korszakát éljük, a kikiáltott egyenjogúság jegye alatt. S hogy ez boldogító és megnyugtató legyen a népek millióira, a jelszót ne csak hangoztassuk, hanem világosítsunk igazán az értelem-fejlesztés faklyájával, s az egyenjogúságot hajtsuk keresztül igaz lélekkel, minden álnokság s alattomos fenntartás nélkül.

Ha egyszer valaki értelmével s erkölcsi értékével rea szolgál, úgy se politikai se társadalmi jogait ne vonjuk meg, ha egyébként kötelességeket várunk és fogadunk el tőle.

Mert a mellőzött, az egyéni értékében s privát érdekében sértett egyén válhat legveszedelmesebb ellenségévé állam és társadalomnak egyaránt.

Hogy azonban jogait ki-ki helyesen értelmezze, s kötelességeit a társadalom és haza iránt lélekből átérze: arra nevelni kell az embert, kioktatni, meggyőzni a népet.

És a megélhetéshez szükséges ismeretek nyújtása, a tiszta, világos értelem fejlesztése

Néhány percznyi tétovázás után közelebb ment s megkezdte korholó beszédét, melynek terjedelme egy szószerre beillenek: látod te azért nem mégysz előre, mert folyton lumpolsz vagy alszol. En mindig pontosan otthon vagyok este. Ma már egy vázlatot festettem a st. Miniaton.

— Ugy . . . Válgék egészségedre! — Ezzel falnak fordult Titó. Fülére huzta a takarót, aludt tovább. Carló, a kicsinyes emberek félnétségével: a kik akkor mernek csak, a mikor az erősebb fél tehetetlen, egészen az ágyának formált divánhoz sompolygott s kezdte a felhalmozott divánpárna, drapériák és ágynemű közül kihámozni barátját. Közben egyre szóval tartva: Ha így folytatod megsemmisülsz, elszegényedsz, senki se fogja nevedet a nagyok között emlegetni idővel.

Titó két ujjával szemét, egygyel a fület szorította be. Mitsem használt. A beszéd, mint valami kellemetlen légy zümmögés hatott füléhez, A legyet meguntta s félálomban kapkodott, kergetett a levegőben utanna, szabadon maradt kezével. Végre felült, körülnézett, dühös pillantással méregette a festőt. — Barátom, — szólt — ígérem, hogy beszerezlek egy afrikai misszióba hittérítőnek, tarthatsz erkölcsi előadást naponkint százat is akkor, csak most hallgass, aludni akarok!

A kis Carló sértődötten fogta széles peremű művészkalapját és távozott.

A firenzei művésznegyedben senkinek se volt olyan pedantériával berendezett atelierje, mint Carlónak. Mint afele szegény művészek ez volt ebédülője, háló, nappali helyisége is. A mellette levő kis füstös ablak nélküli fülke volt a konyhája. A nyitott tűzhelyen vidáman sercegett, prűszkölt szerte a forró olaj. A belé dobott gomba összehúzódott. A tengeri pók pedig ezer lábával kitágult és összezsugorodott, mint az emberi kéz kinyújtott öt ujjá, vagy összeszorított ökle, felváltva.

Amikor a pók, kis halak felfordultan az olaj tetején usztak, eloltotta Carló a tüzet. Kezébe vette a kis üstalaku edényt, melyben főzött. Jól megborozva élvezettel költötte el kemény, kovásztalan kenyér mellett villás reggelijét, de sajnos, villa, kanál nélkül. Neki csak egy kése volt, amely kétféle hasznos szolgálatot tett, t. i. nemcsak evésnél egyetlen eszköze, de a palettájának festék-kaparója is ez volt.

mellett, e téren, — a szív, a lélek igazságos érzésének, — helyes boncsoló készségének kiművelésében áll a nagy feladata a népoktatásnak.

Ez adja meg nagy jelentőségét azok működésének, kik a népoktatásügy vezetői. Mert a mint működésük helyes iránya áldást hozó, — úgy az elhibázott vagy elhanyagolt vezetés — romlást, pusztítást jelent.

Azért olyan nagyjelentőségű a tanítói állás. Azért fontos, hogy az, a ki azt betölti, maga sokoldaluan tanult és művelt, erkölcsileg és anyagilag jól honorált legyen; mert csak elégedett s türgetlen egyén hathat irányítóan a népre.

Ezen kérdéseknek miként való megoldásával foglalkozik vármegyénk kir. tanfelügyelője, a vármegyei közig. bizottsághoz f. hó 12-én terjesztett mult évi jelentésében.

Jól esik tapasztalni, hogy a mostani áldatlan időben is van olyan hivatalvezető, a kit semmi külső zavar meg nem háborít tervszerű munkájában, hanem biztos áttekintéssel rakja le célravezető tervei szerint az alapokat vármegyénk népoktatásügyének kifejlesztéséhez.

Nem egyszerű referáda ez, spékelve statisztikával, hanem egy gondolkozó s alkotni vágyó tanügyi politikus élesen látó tervei, a melyek megvalósításuk esetére igazi virágzó kort hoznának vármegyénk népoktatásügyére.

Jelentésében beszámol a meglévő viszonyokról, az egy év alatt személyesen tapasztalt fejlődésről, felszerelésekről, s általában haladást konstatal úgy a felekezeti, mint egyéb jellegű iskoláknál.

Majd így folytatja:

„Ez örvendetes haladást a jövőben nagyban fokozni fogja a tanfelügyeletnek történeti átszervezése, mert míg egyrészt a tanügyi igazgatásban létesített egyszerűsítések lehetővé teszik azt, hogy a súlypont az iskolavizsgálásokra helyeztessék, másrészt az állami főügyeletnek minden irányban kiterjesztése; nevezetesen a tanfel-

Néhány órai szabad idejét nem szesztáznai használta, hanem egyetlen foteljébe ült és gyönyörködött. Antik velencei foteljében úgy képzelte magát, mint egy doge. Ecsétei kezében helyettesítették a jogart. Egy nap számtalanszor megcsodálta, megszerette ezt a finoman cizelált munkát.

Elmélyedve bámult a szoba egyik szögletébe. A falra függesztett számtalan modelle-öltözékronyok között, melyek impressziót, hangulatot voltak hivatva kelteni, egy lila alapu, aranyozott kendő lógott, finom arab mintával.

— Micsoda gyönyörű teremtés lehetett, aki ebbe burkolódzott. Bizony, aki ilyen drága kendőt ölthet magára — gondolta — nemcsak gazdag, hanem szép is!

Ha Adát ebbe öltözve lefesteném, fátyolosan, mohamedán nőnek . . .

E perczben belépett Ada szobaleánya. Meghívott hozott a szobrásznőtől.

Carló az este egy boldogan eltöltött délután után, otthon egy gyönyörű vázlatot készített Adáról, amint este lefátyolozva az arab kendőben sétál a tengerparton, hátterben egy keleti város számtalan minarettjének karcu tornyai fehérlenek.

Boldog volt, mert Ada mindennap egy-két órát ült a képnek, kész örömmel.

Amikor nem festett, házassági tervével foglalkozott. Majd, hogy minden eshetőség rendben, elkészülve találja, összekereste keresztlevelét, akadémiai bizonyítványait, összeállította életleírását. Sunyi mosolylyal gondolta, milyen érdekel fogja ezt egyszer a nagyvilág kutatni! Hogy kész lett, egy vasládába rejtette a csomagot, mint valami értékpapirt tűz, tolvaj ellen, vagy mint egy manuscryptet, rózsaszín levelet. Belakotolta.

Elégedetten dörzsölte kezét, szokása szerint, ha az ő kimért, tempós szorgosságával, szerinte, nagy dolgot művelt. Sajátságos lappango-tűzi szeméi azt a benyomást tették, mintha valami titkos ugrásra volna készen, de úgy, hogy senki ne vegye észre, hogy ő több, kiválóbb lesz a többinél.

Titó rövid pár napra, hogy Carlóval találkozott, elutazott a francia Rivierára.

Nyugtalan vére csak az újságment lelkesült. Szeszélyes képzelet élénk színekkel festette ki és felcsigázta a kíváncsiság minden erejével. Sietve bucsuzott a torna-

ügyelői utasítás 148—151. §§-ában foglaltaknak érvényesítése és a 151. §. 7. pontjának a gyenge eredményű iskolákra kiterjesztése 10—15 esztendőn belül nyugat-európai színvonalra fogják emelni iskoláink belső munkásságát, kivált akkor, ha:

1. A népoktató törvénynek revíziója alkalmával az 1904. évi II. feléről szóló jelentésben foglalt javaslatom nyomán törvénybe iktattatik a 8 évi szorgalomidő.

2. A törvényhozás ugyancsak az 1904. évi II. feléről szóló jelentésben felhozott indokoknak figyelemre méltatása mellett elrendelné a tanítói javadalmaknak újra összeírását és 1000 koronára kiegészítését oly formán, hogy a vallás- és közoktatásügyi ministerium a közigazgatási bizottság javaslatára egyenesen az adóhivatal pénztárából a tanító kezébe utalná ki az állami segélyt, mely eljárás megszüntetné az állami segélylyel az állam erkölcsi és anyagi kárára való visszaéléseket, azonkívül az eddiginél hathatósabb módon éreztetné a tanítókkal az állami segély jótékonyosságát; a tanító nyugdíjának betervezésével pedig be lépén fejezve az elszámolási eljárás, fölöslegessé válnék az eddigi hosszadalmas, időt és erőt pazarló elszámolási eljárás, mely vármegyénkben 500—500 számmal szaporítja a közigazgatási bizottság és tanfelügyelői ügykezelést.

3. A tanítóképzésnek nemcsak színvonalát, (1. tanf. utasítás 14. fejezetét) hanem gyakorlati értékét is emelni kellene a tanítóképző intézeteknek vidékek, esetleg vármegyék szerinti elhelyezésével, mert tudvalevő dolog, hogy valamely alföldi vagy dunántúli képzőintézetből a mi vidékünkre átláptált fiatal tanító a legideálisabb törekvése mellett is csak évek múlva képes magát beleélni az itteni viszonyokba és ezekhez viszonyítani tanítási eljárását, holott az esetben, ha a tanítóképző intézeti növendék már képzése alatt megismerkedik jövő munkásságának talajával, könnyebben és eredményesebben fog működni. Ha pl. Gömörvármegye tanítói szükségletének fűződésére Rimaszombatban állítatnék föl áll. tanítóképző intézet, akkor a tanítóképző intézeti növendék hospitálás után megismerkedhetik a vármegye déli és nyugati részének magyarnyelvű, a Rimavölgy tótajkú és dobsinavidéki vegyesajkú iskolák viszonyaival és a vármegyében alkalmaztatása esetén hosszas kísérletezés nélkül azonnal hozzászálhat köznevelődő munkájának megkezdéséhez. Ha még tekintetbe veszem azt is, hogy a Rimaszombatban esetleg fölállítandó tanítóképző intézet növendékei a kir. tanf. hivatalba másolási munkák végzésére fölvalta beosztásával alaposan megismerkedhetnek az iskolai igazgatással is; a kurincai földmivelő iskolánál pedig a gazdasági ismereteiket gyakorlatilag sajátíthatják el, tehát a Rimaszombatban fölállítandó tanítóképző intézetben elérhetik a gyakorlati képzés lehetőleg legmagasabb fokát, úgy a gömöri iskolák érdekében mély tisztelettel kérem, méltóztassék ez eszmének megvalósítása érdekében megtenni a kezdeményező lépéseket.

A jelentést a várm. közig. bizottság elfogadva, az abban kifejtett eszméket magáévá tette s megvalósítását kérve a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti.

Különösen a tanítóképzőnek Rimaszombatban leendő felállítását s a tanítóképzésnek teljesen a mi népünk tanítása és neveléséhez fűzött szoros kapcsolat eszméje nagyjelentőségű vármegyénk, azért annak megvalósítását minden erőnkkel szorgalmazzunk kell.

A mostani viszonyok — sajnos — nem alkalmasak arra, hogy új alkotások létesíthessenek. De bizunk a jobb jövőben, bizunk tanfelügyelőnk lelkes és szívós törekvésében, nagy kitartásában, hogy a követő, erre alkalmas időt felismerve, minden akadályt elhárít terve megvalósítása elől, s megyei életünk főbb vezetői támogatásával — eszméjét meg is valósítja.

buoni sportclubban, a via ghibellina-i angol kaszinó-estélyén. Elegáns előkészületeket tett az elutazásra.

Megérkezte után nem telt bele egy hét, a lovaglótársaság, a klubok, különösen a szép asszonyok ismerték. — Könnyű, kedves modoráért a nők általánosan a peintre d'ore-nak nevezték.

Passziói mindenben drágák voltak. Meglátszott rajta, hogy uri család tagja, a ki nem bír megszokott kényelméből, uri tempóiból alább hagyni.

Egy nap conte di Lussinóval átrándult Monte Carlóba. Az öreg gróf tárczájában egy szicíliai birtokának az ára volt begyűrve.

— Jó pár narancsdót pusztítok ma el ezekben a lírákban! — szolt a gróf némi sóhajtással. A javíthatatlan kártyás és passziójának áldozva, két feleségét is egymásután kieveztetett és gazdagabb révbe juttatott a magáénál. Természetesen mind kettő szép, ügyes és szerencsésebb játékos volt a férjénél.

— Még te panaszkodsz? — szolt Titó — neked itt csillog még aranyban, de nekem a tircheni tenger dagálya nemcsak a parton fekvő rizsföldeimet mosta el, de leendő marsata boraimat még a tövükön itta meg.

Leültek az asztalhoz. Titó csupa izgalom volt. — Vére lüktetett agyában, ujjai idegesen reszkettek, alig bírta a kártyát tartani. Felnézett. A fali képeken táncoltak, örületesen forogtak a nymphák, őt is játékra csábítva. Körülötte francia hölgyek fényes toalettekben ültek. Figyelmesen nézték az új jövevényt.

A kékszemű hölgy rámosolygott, lobogott, tüzet ontott szemével. Titó valahányszor rápillantott, megregett bele. Azután opálos fényben ragyogó tekintetét esdve szegezte rá, hogy Titó majd megőrült a meg nem értett szemjatek és a világhírű játéklarlang első intim hatása alatt.

De mintha a szempár bátorságot öntött volna belé s meghozta volna a szerencsését. Titó egyre nyert. A gróf pedig egyre szedte elő erszényének nehéz tartalmát.

Titó hiába kutatta, a gróf trenirozott arcán nyoma se volt a bosszúságnak az idő alatt, míg vagyona nagy része átvándorolt Titó zsebébe.

Másnap a kora reggeli lovaglás után a parton át hazafelé tartott Titó. Az örökké mosolygó ég szorta rá verőfényes sugarait. Elgondolkodott. A tegnapi mosolygó, irigykedő, tiszteletteljes tekintet kellemes érzést idéztek

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete f. hó 15-én Dr. Kovács László polgármester elnöklésével népes és nagy érdeklődés mellett lefolyt közgyűlést tartott, melyen nagyfotosságu ügyek felett folytattak élénk eszmecserét.

Jelen voltak a tisztviselőkn kívül: *Abonyi Pál, Baksay István, Baksay József, Barna Imre, Boczkó Dániel, Dr. Cziner Miksa, id. Csapó János, ifj. Csapó János, Dapsy József, Elhey Frigyes, dr. Iaróssy Gyula, Grosinger Miksa, Jaczkó Pál, dr. Kármán Aladár, id. Léva István, ifj. Lengyel Pál, Lukács Géza, Medveczky Sándor, Molnár József, Fekete Pál, Reinitz Zsigmond, Rónay Gyula, Soós Ferencz épít. Soós Gyula, ifj. Süteő István, Szabó József m. Szomolnokyi Antal, Szabó József Kozma, Szémann Endre, Singer S. Leo, Bodor István, Szabó József adószedő, Tomay Alajos, Törköly József, Varga István, Varga Lajos, Zachar Gusztáv, dr. Zehery István.*

Élső tárgya volt a Három Rózsza átalakításának ügye. Tudvalevő, hogy a tervpályázat eredménye — melyet a közgyűlés is elfogadott, az volt, hogy a díjat a Himler M. budapesti műépítész tervének ítélték s két másik tervet is megvásárolt a város, aztán megbizta a város Györy Lajos mérnököt, hogy a három tervből egy alkalmasat készítsen. A tervet a bizottság és a tanács felülvizsgálta és kivételre alkalmasnak találta. A felvett 400000 koronás kölcsönből azonban, melyből az állami leányiskolát és a ménleplei laktanyát építik, továbbá a vásártér rendezésének költségeit fedezi a város, — nem telik a 158222 korona 82 fillért kitevő átalakításra s ezért most a tanács azt javasolja, hogy 170000 koronás kölcsön után gondoskodjék a város a fedezetről.

A tanács igen alaposan kidolgozott javaslatban fejegeti, mennyire szükséges a mostani ronda épületnek az átalakítása, s már szerződésileg biztosítva van a bérlő által fizetendő 3000 korona béreltöbblet az építkezés esetén; tehát vagy épít a város és akkor kap 8772 kor. eddigi bért és 3000 koronát, tehát 11772 koronát évenként vagy nem épít és akkor eszik a mostani bérösszeget is.

A tárgy széles mederben folyó vitát provokált. Süteő István volt az első, ki felszólt a tanács javaslata ellen s előre bejelentette, hogy annak elfogadása esetén felebbezéssel él. A szomorú politikai és gazdasági viszonyokat, az ipar és kereskedelem pangását, a nagyobb munkaerőt igénylő építkezés által előidézendő piaci drágaságot hozta fel indokul s miután még az építkezéshez szükséges végösszeget így sem ismerjük s a pótdó emelése súlyos terheket róna a város polgárságára, ellenzi az építést.

A polgármester felvilágosítással szolgált s kifejtette, hogy a munkaerő megszaporítása s az építkezés kenyeret ad a munkásoknak s ez nem rontja, de ép ellenkezőleg javítja a viszonyokat. A tervnek bemutatása és a tanács javaslata pedig nem időszerűtlen, mert ez egyenesen a közgyűlés utasítása folytán történt s a közszükség nagyon is indokolja ezt.

Molnár József is elismeri a közszükséget, mert hiszen unnepléyes alkalomokra, összejövetelekre, színelőadásokra stb. stb. nincs egyetlen alkalmas helyünk sem. Világos, szép beszédben kifejti, hogy éppen a város ipari és kereskedelmi forgalma ellen törne a közgyűlés, ha a „Három Rózsza“ állapotán nem javítana. A közhangulat, az egész város régen sürgeti már e kérdés megoldását, s miután itt nem pénz pocsékolásról van szó, hanem egy gyümölcsöző befektetésről, mely a városnak érdekében áll, elfogadja a tanács javaslatát.

Ifj. Lengyel Pál, miután e városban a kereskedelem és ipar pusztulásának szomorú képét látja, nem nyugszik bele abba, hogy most ilyen nagy befektetéseket eszközöljön a város, s nem fogadja el a tanács javaslatát.

Lukács Géza helyesli és egész terjedelmében óhajta Molnár József nézetét s a mennyiben ő is biztosra veszi, hogy a befektetendő tőke meghozza kamatját, elfogadja

nála elő. S mintha a nap is szokatlan, erősebb fényvel tüztött volna rá . . . egy tenyérnyi ország kitüntetett szerencsés emberére.

— Eljen Fortuna asszony! kiáltotta pajkosan, kicsi lovaglósapkáját felröpítve a levegőbe.

E pillanatban a ciprus ágak szétváltak s ott ült előtte lóháton a szép francia nő.

Titó boldog volt; pár percnyi pihenés után megindult a tengerparton lefelé, pálmáerdők között.

— Imádom az erdőt! — szolt a hölgy.

Titó örömmel kapott rajta. — Az én hazámban vannak a legszebb vidékek, a sárga, illatos narancs-erdők, az óriási sötét ciprusok . . .

— Merre van az?

— Róma mellett. Civita-Vecchiában! — Nem mondott ugyan igazat, mert az csak volt, de az ára már ott duzzadt zsebében. Boldogan gondolta el e szép nőt feleségnek a régi birtokban, a mit gonddal újra legfinomabb izléssel feldiszi.

Milyen fejedelmi lesz ez az asszony a Vecchin salviati vagy allori gobelinekkel diszített termekben.

* * *

Gyönyörűen berendezett lakosztály. A hotel de Paris legszebb szobái. Az ablaknál ül Titó és a francia nő. Sik tenger előttük, a vitorlák lomhán esnek össze, mint az eltikkadt, leeresztett szárnyú madarak a hőségben . . . Tikkasztó, forró nyári nap. Szerelméről beszél a nap, a föld, a tenger, mint a szerelmes szív, az egymásba olvadó tekintet. Néma és mély minden.

Titó kezében fogja a nő kezét és sutogja:

— Mindig magát kerestem. Végre rátaláltam az igazira! Magát tudom csak egész szívemmel szeretni.

Este újra kártyához ültek. Természetesen a szép nő akart Titó partnere lenni. A két szemek ma (még) már nemcsak csodálatot, hanem örült szerelmet provokáltak Titó szívében. Mig hipnotizált tekintetük egymásba mélyedt, Titó észre se vette, hogy a csengő aranyak mennyire fogynak előtte, lassankint összeomlanak . . . eltűnnek.

Titó nagy veszteséggel hagyta el a termet. De másnap még mindig vidáman, szerelmes szívvél várt menyasszonyára a ciprus erdei sétán.

a tanács javaslatát, annyival inkább, mert a város érdekét látja abban, hogy egy közegészségi és minden tekintetben megfelelő szállodája legyen a városnak. Reflektál Süteő azon megjegyzésére, hogy a Rózsán esetleg elhelyezhető színház, modern szálloda és összejövetelek alkalmas helyiség nem képez olyan közszükséget, mint pld. a csatornázás és vízvezeték. Erre méltó választ adott és utalt arra, hogy a polgármester már megkezdte az erre vonatkozó előmunkálatokat.

Medveczky Sándor szintén elfogadja a tanács javaslatát, annyival inkább, mert az építkezést már régen elhatározta a közgyűlés, most csak a kölcsönről lehet szó, melyet ő nyugodtan megszavaz.

Dr. Ráróssy Gyula igen helyesen és nyugodt tárgyilagossággal mondta el nézetét és kifejezte méltó megütközését a „Három Rózsza“ mostani egy rossz gazda udvarához hasonló állapota felett, s miután nézete szerint a város azért veszi fel a pénzt, hogy egy most alig használható épületet értékesítsen és az összeget tényleg közszükséget képező építkezésre fordítja, elfogadja a javaslatot.

Süteő István válaszában reflektál a fölszólalásokra s azzal kezdi, hogy bár jóakaratu, de kalandosnál-kalandosabb tervek látnak napvilágot a lapok hasábjain a színészet érdekében, pedig ez mind hiábavaló, mert nincs pénz, nincs színházlatogató s ha most elköltjük a pénzt mulatsági és színesítési dolgokra, honnan vesszük majd a csatornázás és vízvezeték költségeit? Konstatálja, hogy a 400000 korona kölcsönből tulajdonképen 355000 koronát kapott a város és 63 éven át 16000 korona évi törlesztés és kamat fizetendő, így a város óriási összeget fizet be. Az új épületek fenntartása is igen költséges, s mindezek alapján ellenzi a kölcsön felvételét.

A névszerűtlen szavazás megejtetvén, 44 szavazattal 2 ellenében elfogadták a tanács javaslatát. Süteő felebbezett.

A eselések nyilvántartására vonatkozó szabályrendelet tervezete Lukács Géza javaslatára levétegett a napirendről, s a bizottságnak újabb átdolgozás végett viszszaadni határozatotott.

A dögtér és gypmesterségre vonatkozó szabályrendelet tárgyalásánál Fekete Pál felszólt és igen okosan fejtegette, hogy a fekáliákat szakszerűen kezelje a város; ezt Süteő ellenzi és megfelebbezte.

Mares Gyula kérelmét — melyben fizetése rendezését kéri, csak részben teljesítette a közgyűlés, amennyiben 112 korona visszaadását és 1905. évre 78 korona fizetése alól való feloldást határozta el.

A ménleplei építkezésből kifolyólag Polyák Károly vállalkozó kereseti kimutatása alapján, a kimutatott összeg 60%-át 4600 koronát utalványozza a város.

Ezek voltak fontosabb tárgyai a közgyűlésnek, mely 5 óra tájban ért véget.

A „Polgári Olvasókör“ közgyűlése.

A rimaszombati „Polgári Olvasókör“, Rimaszombat város polgári társadalmának második otthona, folyó hó 11-én tartotta rendes évi közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett.

A közgyűlés összes határozatait a legnagyobb egyetértésben, egyhangúlag hozta s az előjáróság és választmány összes javaslatait magáévá tette. — Tisztikara régi maradt; elnök id. Rábely Miklós, alelnök Szabó József m., jegyző Pongó Lajos, ügyész dr. Cziner Miksa, háznagy Tomay Alajos és pénztárnok Varga István. — Választmányi tagjaiul pedig megválasztattak: id. Balázs József, Benyó Béla, Benyó László, Bodor László könyvtáros, id. Csapó János, ifj. Csapó János, Csapó Lajos, Cseh István, dr. Csernay Dániel, dr. Gyürky Pál, Gasko János, Gábris Barnabás, Horváth György, Istók József, dr. Kármán Aladár, Kathona Géza, Kohút Lajos, Komáromy Géza, Kovács István, dr. Kovács László, Kovács Zsigmond, Konyha Béla, Králik Béla, László János, ifj. Lengyel Pál, Lojko Lajos, ifj. Rábely Miklós.

Hiába várt . . . a szállodában megtudta, hogy a nő reggel korán a párisi express vonaton elutazott.

Titó pár nap mulva bucsut mondott a monte carlói társaságnak.

* * *

Carló azalatt megfestette Ada képét. Velencei kiállításra a nagy érmet nyerte, de bármennyire örvendeztette is a díjazott kép, mindezt fölülmulta az ő nagy-nagy boldogsága. Az eleven kép, a szép Ada is rövid idő alatt az övé lesz. Az esküvőtől csak pár nap választotta el. Ada teremtette meg hirnevét, ő teremti a boldogságot is.

Kettős hálával, tehát kettős életáldozattal érezte, hogy tartoznék neki: a gyengéd szívű ember sokszor lehetetlennek tartotta, hogy ő Adát boldogítani tudja majd teljesen.

Areza a sok munkától kimerült, elfonyadt volt mindamellett szabad idejében buja az archéológiai múzeumot, különösen vonzották a keleti papyrus-növény sárga, száradt levelei. Mintha csak a szimbolumát találta volna meg bennök . . .

Kicsi intimus atelier, teli iris florentina, gardeniával. A behuzott függönyök kellemes, zöldes homályában két ember ül egymással szemben.

Erőtéljes, szálás alak a férj. Éles profilja az antik római szépség típusa. A nő tizian-vörös hajjal, velencei szépség. Fekete tüzes szemekkel.

Szól a nő — maga tart engem hűtlennek? Hiszen az egész eljegyzési komédia Carlóval, csak azért történt, mert azt hittem, maga már elfelejtett mulatozásai között.

Szenvedélyesen szol: Hogy szeretném én azt a sarkofagbéli mumiát, azt a Dolei édes szentjeire emlékeztető kenetteljes, lágy embert? azt a pepecselő festékmolyt!

— Titó maga nem szeret már engem! — Titó kezébe vette Ada kis kezét és sutogja:

— Mindig magát kerestem, végre rátaláltam az igazira! Magát tudom csak egész szívemmel szeretni! . . .

Lehajol megcsókolja Ada kezét: Edes kis menyasszonyom! . . .

Ebben a pillanatban kinyílik az ajtó. — Belép Carló a vőlegény, mint a viszontlátás pillanatában mindig; boldog, az ő mély szívetől átszellemült arczezal.

dr. Ráróssy Gyula, Rónay Gyula, Soós Ferenc, Soós Gyula, Schulhof Pál, Stolez Zsigmond, Szabó József Kozma, Szabó József tkvezető, Szabó István m., Tarjáni Béla, Tóth Béla, Váry János, Vályi Ferenc, dr. Veres Samu, Varga Lajos, Vozáry Samu és Zsuffa Kálmán.

Az elfogadott zárszámadásból megtudjuk, hogy a kör múlt évi bevétele 7392 kor. 97 fillér volt, mely az évi kiadásokat teljesen fedezte. Feltűnő a bevételi mérlegben a tagsági díjakból befolyt jövedelem és a taglétszám aránya közötti nagy különbség, 300-an felüli taglétszám mellett csak 1883 korona tagsági díj folyt be s ebből is csak 1227 kor esik az 1905. évi tagsági díjra, melyből tehát épen felényi maradt hátralékban. — Más nagyobb bevételeit mulatságokból, játékdíjakból s a házilag kezelt italok eladásából szerezte az olvasókör.

Vagyonmérlege is kedvező, a mennyiben 39227 kor. 45 fillér tiszta vagyonnal záródik. Az 57612 kor. 45 fillérnyi vagyonértéket terbeli mintegy 17 ezer kor. függő és állapodított adósság, melynek kamatterhe az elmúlt évben 912 koronát tett ki, így tehát jelentékeny vagyon mellett is meglehetősen nagyságú évi terhe van az egyesületnek, pedig e tehernek még növekedni kell, mert a jelenlegi viszonyok az olvasókörre az építkezés kötelezettségét rójják. A helyiségek ugyanis szűknek bizonyultak, miért is a közgyűlés megadta a felhatalmazást a választmányoknak, hogy az olvasókör helyiségeit a mutatóközű szükségletnek megfelelőleg alakítsa át vagy építtesse ki. — E nagyobb terhe mindenestre indokoltá teszi a tagsági díjak pontos fizetését s a választmányoknak azon intézkedését, hogy a hátralékos tagsági díjakat legalább a folyó évinek felével egyidejűleg szedesse be.

Hatvan éve éppen az olvasókör alakításának, a hatvan év tisztes múltat takar; az olvasókör mint kulturális intézmény, mint a polgári társadalom tisztaságát és szórakozó helye, vagyis mint egy igazi kaszinó, klub mindig megállta helyét, benne és vele, de mindig az ő pártján volt a tisztességes társadalom, — ott van ma is s a vezetők egyénisége biztos záloga annak, hogy ez így lesz a jövőben is. — Békében, egyetértésben él a város másik két társas egyesületével, a kaszinóval és katolikus körrel annyira, hogy tagjainak nagyrésze vagy egyik vagy másik, esetleg mindkét más egyesületnek is tagja. Ez bizonyossága annak, hogy a ki az olvasókörnek tagja, kötelességet teljesít s az olvasókör tagjának lenni tisztetség.

A közgyűlés elfogadta az 1906. évi költségvetési tervezetet, melynek végösszege kiadás és bevétel egyébként 6263 korona 67 fillér. — A pénztári számadásokat vizsgáló bizottsági jelentés tudomásul vétetett s Varga István pénztárnoknak és az elnökségnek a felmentvényt megadta a közgyűlés.

Az alapszabályok több pontjának módosítását is elhatározták s a választások megejtése után a nagy érdeklődés mellett lefolyt közgyűlés véget ért.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Ünnepelt kir. tanácsos. Kubinyi Andor pénzügyi tanácsos, pénzügyigazgatót a kir. tanácsosi címmel való kintüntetése alkalmával a kir. pénzügyigazgatóság szűk körű, de lelkes ovációban részesítette. F. hó 13-án ugyanis a kir. pénzügyigazgatóság, számvevőség és kir. adóhivatal tisztikara testületileg jelent meg az új kir. tanácsos előtt, a mikor is Szombath György pénzügyigazgató helyettes emelkedett, szép szavakban üdvözölte az ünnepelt kiváló férfit, s hivatkozva általános, közhasznú tevékenységére; a nagyközönség iránti jóindulatu eljárására; a tisztikar és alkalmazottakkal szemben igazságos és humánus magatartására; a társadalomban elfoglalt pozíciójára; a legmagasabb kintüntetést az igaz érdem megjutalmazásának jelentette ki és biztosította őt továbbra is a tisztikar önzetlen támogatásáról és ragaszkodásáról. Kubinyi Andor kir. tanácsos az üdvözlő beszédre hosszabban válaszolt. Megköszönte mindenekelőtt az iránta nyilvánult osztatlan figyelmet; kijelentette, hogy bár a kintüntetés névre szóló, ő a siker elérésében aránylagosan résztvevő tisztikar is részesíti abban már a jövőre való buzdítás okából is. — Végül biztosította a megjelenteket további jóindulatáról.

Főispánunk marad. Az utóbbi napokban ismét szárnyra kelt azon alaptalan hírrel szemben, mintha főispánunk távozna, biztos forrásból közre adhatjuk: hogy a vármegye érdekében főispánunk kapuzárásig marad.

Jóléti bizottsági ülés. A sulyos politikai viszonyok következtében megalakult jóléti-bizottság Szentiványi Árpád elnökle alatt folyó hó 20-ik napján d. e. 10 órakor a vármegyei székházban ülést tart.

Rákóczi ünnep Rozsnyón. Rozsnyóról jelentik: Deczember 6-án lesz 200 esztendeje, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelmünk Rozsnyón, a hová 1706. november végén érkezett, a mai ugynevezett Néhrer-féle házbán országos tanácskozást tartott, amely tanácskozáson az ónodi országgyűlésen való teendőket beszélték meg. Ezt a történelmi dátumot óhajta megünnepelni Rozsnyó rend. tan. város, még pedig országos jellegű ünnepség keretében. Az előkészítő bizottság most tartott ebben a dologban értekezletet Sziklay Géza polgármester elnökle alatt, amelyen az ünnep rendezését elvben kimondották és az értekezlet megbizta Tichy Mihály táblabíró, a bizottság egyik tagját, hogy az ünnepség tárgyában Rozsnyó város legközelebbi képviselőtestületi ülésén indítványt tegyen. Az ünnepély költségeit éppen úgy, mint a szécsényi és korponai ünnepély költségeit, társadalmi uton fogják összegyűjteni.

Eszküvő. Legifj. Simon János helybeli borbélyiparos polgártársunk f. hó 15-én tartotta esküvőjét Káposztás Juliskával, özv. Káposztás Józsefné kedves leányával.

Köszgyűlés. A polgári olvasókör védnöksége alatt álló temetkezési egyesület f. hó 18-án (ma) d. e. 1/2 11 órakor az Olvasókör helyiségében tartja évi rendes közgyűlését.

Eljegyzés. Czammerer Irénkét Jolsván eljegyezte Poltz József, lapunk rendes munkatársára.

Házi jelmez-estély. Özv. Beliczky Viktorné f. hó 10-én sikerült házi jelmez-estélyt rendezett Jelen voltak a kedves házi asszony (francia nő) Kolbay Sándorné (dominó), özv. Illés Gyuláné, Soós Ferenczné, özv. Török Jánosné; Leányok: Beliczky Bözske (roccoco), Lengyel Ilonka (főzőleány), Illés Ilona (pierett), Majtán Mariska (tiroli leány), Soós Irén (olasz táncosnő). Férfiak: Balga Kálmán (japán), Kishonthy József (krampusz), Kolbay Sándor (dominó), Komáromy István (Kukoricza Jancsi), Kovács Géza (dominó), Lengyel György, Langhoffer Viktor (débé), Percz Samu (dominó), dr. Törköly József (pieró). A társaság a legvidámabb kedvvel mulatott és táncolt Oláh Gyula hegedűje mellett a reggeli órákig. A szép jelmez-mulatság valóságos kis bálal vetekedett. Egy pár év előtt kezdtek már nálunk is egyes családoknál az e fajta házi estélyeket meghonosítani, s azok akkoriban jól is sikerültek. Azonban a jó szokás is, mint sok más nemes és szép dolog, nálunk hamar felvette a néhai nevet. Pedig a téli unalmas estéken valóban kellemes és költség nélküli szórakozást nyújtanak az ilyen összejövetelek és a jóban élő családokat mindinkább szorosabb kapcsolással fűzik össze. — A fővárosban és már több vidéki kis városban szokássá váltak a társas estélyek és sokkal kellemesebbek, mint a feszes, szellemtelen egy két óráig tartó nagyon is idegen származású zsúrok. Különösen a fiataloknak van alkalma jól mulatni, míg az idősebbek a tréfás jeleneteken szintén jól elmulatnak.

Kaszinó-estély. A helybeli kaszinó tegnap rendezte ez évben első hazias estélyét. Az estélyen meglehetősen számú illusztris társaság jelent meg s a reggeli órákig vidám hangulatban járták a híres gömői csárdást. — Ugy látszik, hogy ezzel új élet költözött be a kaszinóba, a minek fentartása nagyon is széttagolt társadalmunkban igen kívánatos lenne.

Alarczos bál. Tamástalan az ottani Petőfi-egylet a Gondúzó vendéglőben folyó hó 25-én maskarás bált rendez. Belépti-díj 80 fillér. Kezdeté este 7 órakor.

Táncmulatság Rozsnyón. A rozsnyói polg. társalgási egyeslet f. hó 24-én saját pénztára gyarapítására a város háza nagytermében zártkörű farsangi táncmulatságot rendez.

Korcsolya estély Putnokon. A putnoki korcsolyázó-egyesület sikerültnek ígérkező korcsolya-estélyt rendez f. hó 25-én az ottani fürdő helyiségében. — A rendezőség most mindent elkövet, hogy a mulatság minél jobban sikerüljön. Belépő-jegy személyenként 3 korona családjegy 5 kor.

A korcsolya-pálya a hirtelen ismét beköszöntött fagy következtében ismét nyitva van s a korcsolya kedvelők vigan siklanak a tükörsima jégen. — Ezzel egyidejűleg elismeréssel kell megemlékeznünk Kálniczky Géza elnökről, dr. Kármán Aladár titkárról és Holländer Géza pályafelügyelőről, kik mindent elkövettek az egyeslet érdekében.

Táncestély Ratkón. A Ratkó-völgy intelligens társasága folyó hó 10-én minden tekintetben sikerült társas vacsorát és táncestélyt rendezett Ratkón. — Életjellet adtak magukról a ratkóiak, hogy a vasúttól messze eső vidéken is van intelligencia, és elhagyatott otthonukban nem akarnak a világtól elmaradni. Így is van ez helyesen, mert mi, kik távol vagyunk Ratkó vidékétől, abban a téves hiedelemben voltunk idáig, hogy ott nagyon is könnyen lehet az intelligens embert összeszámolni. És most mily kellemesen csalódtunk, midőn ottani tudósítónk arról értesít, hogy a négyeseket *Lojzi* balogi primás magyaros zenéje mellett 32 pár táncolta és csak a nap kelte szállította haza a jelenvontakat. Az estély sikere érdekében *Kolbenheyer* Gyula Óbürg hercegi főerdész és *Gallay* Andor Ratkó jegyzője fáradtak, és fáradságuknak meg is volt a kívánt eredménye. A közönség részéről az ügyes rendezők meleg elismerésben részesültek.

Pénztintézeteink. Február hóban évenként beszámolnak pénztintézeteink az előző év eredményéről s ez idén is a mult üzletév kedvező anyagi eredményéről referálnak a vezetőségek. Ebben bizonyára nagy része van a helybeli három pénztintézet buzgó és lelkiismeretes igazgatóságának, felügyelőségének s a megbízható kötelességtudó és a felelősséggel előzőkenyen eljáró tisztviselőknek is.

I. A rimaszombati takarékpénztár — vármegyeink elsőrangú pénztintézete, mely kiváló jó hírnévnek örvend, XLIV-ik évi üzleteredménye szép haladást mutat. Az intézet f. hó 26-án tartandó közgyűlésen ad számot a mult évről. A mérleg alapján 1905-ban eredmény volt 104963 korona 81 fillér, ebből 11405 korona kétes követelést leírva, a tiszta eredmény 93558 korona 81 fillér. A közgyűlés rendelkezésére 98425 kor. 67 fillér áll; az osztalék ez idén is 44 korona lesz s a tartalék alaphoz 34000 korona csatolattik; 6115 kor. 67 fill. átvitetik a jövő év számlájára. Az igazgatóságból *Baksay* József, *Dapsy* József, *Institúris* Endre, dr. *Löcherer* Tamás és *Tóth* Béla lépnek ki, ezeket egyhangulag fogják bizonyára a részvényesek újra választani.

II. A gömörmezei nép- és iparbank a XXXV-ik üzletév eredményéről f. hó 27-én a Három Rózsa nagytermében tartandó gyűlésen fog beszámolni. A lefolyt év kedvezőbb volt az előzőnél s a forgalom minden ágban növekedett. Tiszta nyereségy volt 37151 korona 31 fillér, melyhez a mult évről áthozott 1818 korona 28 fillért hozzáadva, összes nyereségy 38969 korona 59 fillér. Az osztalék ez idén is 9 korona lesz, s a tartalék alaphoz 4000 kor. a külön tartalék alaphoz pedig 3000 korona csatolattik. Az igazgatóságból dr. *Baksay* Dezső, *Lukács* Géza és *Süteo* István lépnek ki, ezeket a részvényesek bizonyára újra megválasztják.

III. A gömörmezei takarékpénztár és hitelbank VIII-ik évről holnap: hétfőn tartandó közgyűlésen ad számot részvényeseinek. Itt 30328 korona 48 fillér volt a tiszta nyereség s a rendelkezésre álló 22956 kor. 51 fillérből részvényenként 7 korona osztalék adatik ki, a kétes követelések tartalékjához 2000 korona, a tartalék alaphoz 6838 korona csatolattik s 2000 korona a jövő évi nyereség-számlára vitetik át. Az igazgatóságból *Kubinyi* Ferenc, *Gyürky* Pál és *Kubinyi* Bertalan lépnek ki, kiket a részvényesek bizonyára újra megválasztanak.

Szerencsétlenség forgó pisztolylyal. Ifj. *Lokcsánszky* Endre joghallgató, *Lokcsánszky* Endre volt itteni fogház felügyelő fia, a napokban kirándult Balassagyarmaton a rétre czebla lóni Egy czelezőásánál valahogyan a tagyon megcsuszott és oly szerencsétlenül esett, hogy esés közben a forgó pisztolya elsült és baltenyerén ment keresztül a golyó. A gyors orvosi segély következtében azonban sikerült a sebet veszélytelenül tenni.

A „Napközi Otthon” javára e héten befolyt következő adományokat van szerencsém köszönettel nyugtázni: Dr. Meskó Miklósné 5 korona, Beliczky Viktorné 3 korona. — Rimaszombat, 1906. évi február 16-án.

Dr. Marikovszkyné.

Oláhozigányok. Megint panasz van az oláhozigányok ellen, hogy már hetek óta a szabadkai kóhidnál taboroznak s tartják rettegésben a járókelőket és dézsmálgatják a szabadkai erdész fáját. Ajánljuk a csendőrség figyelmébe.

Uj hitelintézet. Az Andrássy-utczában járókelőknek rögtön szemébe tűnik az Andrássy-féle házra nagy betűkkel kifüggesztett két tabla felirata, mely így hangzik: *„Ipolyvidéki Hitelforgalmi Intézet rimaszombati fiókintézete.”* „Olcso pénz ingatlanokra.” Már nyár óta eszeltük, hogy a jelzett ház alsó helyiségébe idegen emberek költöztek s volt alkalmunk látni, hogy ott 2—3 ur cigarettát füst mellett valami piros lapokat irkálgat. Hogy kik legyenek azonban az idegenek, arról nem volt tudomásunk, sőt azokkal a rendőrség sem törődött. Incognitójukat meg is őrizték, s csak pár hete, hogy a sokat ígérő, csábító, zengzetas táblák kin függnek. — Így tehát most már nem kellett kutatónk, hogy kik az idegenek, mert bejelentették magokat a nyilvánosság előtt is; de egyidejűleg már panaszok is vannak, hogy a kölcsön nem oly olcsó, mint a hirdetési lapokon jelezve van. Még egész biztosat — jó lehet már okmányok szolgáltatni bizonyítékul — közre nem adhatunk, Azonban annál is inkább, mert a helybeli pénztintézetek már ez irányban tanácskoznak, a kölcsönt keresőknek ovatosságot ajánljuk.

Zárszámadás. A rimaszombati általános ipartestületi nyugdíj-egylet 1905. évi zárszámadása szerint a bevétel volt: 3921 kor. 29 fillér, kiadás: 3921 kor. 29 fillér, a három év óta fennálló intézmény vagyona: 16920 kor. 38 fillér. E szép anyagi eredmény mellett az intézmény erkölcsi renoméja is évről évre gyarapodik s a nemes célra való tekintettel jól tenné minden iparos, kishivatalnok s olyanok — kik sehonnán semmiféle nyugdíjra igényt nem tarthatnak — a saját érdekükben, ha a nyugdíj-egyletbe belépnének.

A gömörmezei muzeum-egyesület tagjai. (I. közlés.) *Alapító tagokul* eddig beiratkoztak a 102. sz. iven: *Terray* István 100 koronával, *Fabry* János 50 kor. a 112. sz. iven: *Kubinyi* Aladár 50 kor. *Molnár* Viktorné sz. *Abafly* Erzsébet (Abafalva) 50 kor. összesen 4 tag. — *Rendes tagokul*: a 102. sz. iven: *Terray* István évi 10 koronával, dr. *Zehery* István 2 kor. *Kerekes* Dezső 2 kor. a 65. sz. iven: 2—2 koronával *Likérről*: dr. *Quirin* Leo, *Székely* Lajos, *Birnstingel* Aurél, dr. *Sailer* Károly, *Scherffel* Lajos, *Fodor* Gyula, *Oszifcsin* Béla, dr. *Szelényi* Jenő, a 112. sz. iven: *Rimaszombatból*: 2—2 koronával: *Kolbay* Sándor, *Fodor* Zoltán, *Pongrácz* Dezső, dr. *Kálniczky* Géza, *Cseh* István, dr. *Musotter* Miklós, *Szászi* Kovács Géza, *Lengyel* György, *Mariássy* László, dr. *Mészáros* István kir. ügyész és közvetlenül a díjbeküldésével *Rozsnyó* városa, összesen 22 tag. — *Pártoló* tagsági díját beküldte *Gaal* János okl. rajztanár *Piskiről*. — Tisztelettel kérem az ivartó urakat, méltóztassanak a beiratkozott tagok neveit azon esetben, ha a taggyűjtést tovább is folytatni kívánják, a fizetendő tagsági díjak megjelölésével a jövő márczius 10-ig, ha csak egy levelező lapon is, más különben a taggyűjtés betegeztevel magát az „Aláírási ívet” a gömörmezei muzeum igazgatóságához *Rimaszombat* czímen beküldeni. Együttal főlkérem muzeumunk azon tisztelt barátait, pártfogóit, kik egyesületi tagokat gyűjteni hajlandók, sziveskedjenek ez iránt az igazgatóságot levelező lapon értesíteni, hogy az „Aláírási ívet” czímkökre megküldhessen. — *Rimaszombat* 1906. febr. 6-án. *Fabry* János, muzeumi igazgató.

Egy páratlan ajándék! Lapunk mult számában megemlítettük, hogy visszatérünk „Tolnai Világ Lapja” kedvezményére, mely egy dombormű. Ezen dombormű Kallós és Márkus hírneves művészek alkotása, s igazán elragadóan szép. A dombormű közepén *Rákóczi* ül, míg vele szemben egy tárogatót fuvó kurucz. A háttér egy várat ábrázol. A dombormű 4 sarkán medaillon-szerűen vannak elhelyezve *Rákóczi*nak következő vezérei, és pedig *Bottyán* János, gróf *Bercsenyi*, *Andrássy* és *Bezerédy*. Mindezen alakok kintűn hűséggel vannak előállítva. Ezen dombormű öntve van s elegáns keretbe van foglalva. Meggyőződésünk, hogy hasonló meglepetést lap még sohasem adott előfizetőinek. Irjon Ön a „Magyar Kereskedelmi Közlöny”-höz, Budapest, VII., *Dohány-utca* 16—18. sz. s kérjen további felvilágosítást „Tolnai Világ Lapja” előfizetésére a domborművel együtt. Röviden itt megemlítjük, hogy az előfizetés „Tolnai Világ Lapja”-ra félévre 4 frt helyett 3 frt, míg a domborművet ingyen szállítja a vállalat, csupán a keretet számítja fel, ami 2 frt 50 kr.-ba kerül.

Pályázat. A hazai siket-néma-oktatás megteremtőjének nevével viselő, *Chászár* András államigazgató felvezetett jolsvai intézetnek első osztályába az 1906—7. tanévre harminc 7—11 éves korban levő siket-néma és nagyothalló fog felvételt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. min. 11158—904. sz. r. értelmében *Gömör*, *Abaujtona*, *Sáros* és *Szepesvármegye*ek területéről. — Felhivatnak tehát a nevezett vármegyeek területén élő azon szülők és gyámok, kiknek siket-néma vagy nagyothalló gyermekük, illetőleg gyámoltjuk van, hogy a szerencsétlenség felvétele iránti kérelmüket az intézet felügyelőbizottságának czímére miharabb küldjék be. — A tanítás hangzónyelven történik. Nyolcz évi képzés után a növendék a beszédet egész terjedelmében megérti; érthető kiejtéssel beszél és az egyszerűbb életviszonyoknak megfelelő ismereteknek is birtokába jut. — A teljesen vagyontalan szülők gyermekeit ingyen ellátásban és nevelésben részesülnek. — Beszéd-fogatók: dadogók, hebegők szintén felvételtnek. — Közelebbi felvilágosítást szives készséggel ad az intézet igazgatója: *Markovics* Árpád Jolsván.

Pályázat díjnoki állásra. A helybeli m. kir. állami erdőhivatalnál folyó évi márczius hó 1-én megüresedő díjnoki állásra pályázat hirdettetik. — A díjok egyelőre napi egy (1) korona és 60 fillér díj mellett ideiglenesen lesz alkalmazva; egy évi jó szolgálat után azonban véglegesítetté fog. — Pályázók felhívtnak, hogy iskolai és erkölcsi bizonyítvánnyal, valamint anyakönyvi kivonattal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényeket az itteni állami erdőhivatalhoz legkésőbbben folyó hó 23-ig nyújtsák be. Későbbben beérkező kérvények figyelembe vételre nem fognak. A kérvényben megemlítendő, hogy pályázó katonai kötelezettségének miként tett eleget. A díjnoki állás folyó évi márczius hó 1-én elfoglalandó.

Számadás. Balázs Samuel kokovai nyilvános magániskolája által az iskolánál felállítandó ifjúsági könyvtár javára f. év február hó 4-én rendezett gyermekszínelőadással egybekötött jótékony célú táncmulatság alkalmával felülfizettek: Knöpfler Károly 6 kor. Hochsinger Miksa 3 kor. 40 fillért, Reinitz Ignác 3 kor. 40 fillért, Fehér Márton (Budapest) 3 kor. 40 fill. Dr. Glatter Béla, Bernáth (Rimabánya) és Kohn Dezső per 1 kor. 40 fillért, Zeidner Bernáth, Micske Gusztáv és Kornél János 1—1 koronát, Spielberger Armin, Szvietsényi Péter, Dr. Zeidner Mór, Reinitz Samu, Neumann Vilmos, Kuhn (Ujantalyó), Neumann Aladár, Milosics Károly, Reich Lajosné, Takács Géza, Veszter Frigyes és Komjati Béla 40—40 fillért. Fogadják a nemes szívi adakozók ez uton is a rendezőség hálás köszönetét.

A gömörmezei múzeum részére ajándékozott tárgyak jegyzéke 1906. január hóban

„Budapesti Hirlap“ 1905. évf. a rimaszombati Casinótól.

Arezkép, olajfestmény, festette Kiss Bálint 1849. Rónay Gyulától.

A naprágyi ev. ref. egyház története, írta S. Szabó József Debrecezen, a szerző ajándéka.

14 drb. vésett régi pecsétnyomó, 30 rézbélyegző. 7 drb. kaucukbélyegző a rimaszécsi járás községitől. Osváth Dániel főszolgabíró közvetítése.

„Magyar Bazar“ 1884. évf. 14 füzet és 1905-i gyászjelentések Fabry Jánostól.

Serényi gróf levele 1842-ből. Fodor Sárítól Abafala. Kilencz drb. rézpénz 1849-ből, Ruszkay Margittól Jánosi.

Rhé Gyula: ős- és ókori nyomok Veszprémmegyei múzeumtól.

12 drb. régi könyv, köztük Horváth Adám „Magyar Hunyadi“-ja. 1787-iki kiadás. Jakovetz Lajostól.

A Ferenczy-féle Pannonia-szobor alapzata gyüdi márványból állami költségen, Seenger Béla műve, Kammerer Ernő orsz. szépművészeti múzeum igazgatójának küldeménye.

A kegyes adományokért hálás köszönetet mond a múzeum igazgatósága.

Szerkesztői üzenetek.

Többeknek. Kathona Géza polgári leányiskolai igazgató. — ki lapunknak is belmunkatársa — nem azonos az ügyfeleivel pereskedő „Ipolyvidéki Hitelforgalmi Fiókintézet“ vezérfőnökével — Kathona Gézával.

Kitünő minőségű

Arad hegyaljai borok kaphatók a TOMPA szállodában.

Ménesi fehér 40 kr. — Gyoroki fehér 32 kr.
Ménesi siller 24 kr. 11—26 **Gede István.**

Garçon lakás.

A Kmetty utcái 33. sz. háznak Koháry-ut czára néző része, mely két szoba s konyhának is hasznáható előszobát magában foglaló lakásból áll, **folyó évi május hó 1-től** bérbe adatik. — Értekezhetni: **Kmetty-utca 33 sz. alatt.**

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatan, a **Jánosi-utca 2. szám alatt** — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 39 éves kitünő meneteli üzlethelyiség lakással együtt **azonnal** bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó. — Értésítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatan vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross utca 50. sz. a 1—3

Meghívás.

A Rimaszombati Takarékpénztár (az Osztrák-Magyar bank mellékhelye)

XLIV. évi

rendes közgyűlését

1906 évi február hó 26-án

délelőtt 9 órakor tartja saját helyiségében, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Napirend:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. Igazgatósági jelentés az 1905 év üzletéről.
3. A felügyelő bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
4. Osztalék meghatározása.
5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
6. A felügyelő bizottság és napi biztosok megválasztása.

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

A Kmetty-utca 11. sz. alatti ház: 3 szoba, konyha, kamara, pince és mellékhelyiségekkel, a mely a beköltözés előtt már április hóban teljesen jó karba lesz hozva és az összes szobák ujonnan festve, folyó évi **május 1-től** bérbe kiadó.

Ugyanitt saját termésű, valódi tiszta kezelési **almágyi bor** pécsettelt üvegekben **literenként 40 krajczárjával** kapható **Benyó Béla**

Kiadó lakás.

Losonczy-utca 13. sz. alatt 2 szoba, konyha és mellékhelyiségből álló lakás folyó évi **május**, esetleg **február hó 1-én** bérbe kiadó. Értekezhetni a tulajdonos: **özv. Stelkovich Istvánnéval** 5—*

Meghívás.

A Gömörmezei Nép- és Iparbank

XXXV. évi

rendes közgyűlése

1906. évi február hó 27-én

délelőtt 9 órakor a „Három Rózsa“ nagytermében fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása.
4. Sorrend szerint kilépő igazgatósági tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő bizottság és napibiztosok választása.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

A felügyelő bizottság által megvizsgált vagyonsmérleg, nyereség- és veszteségszámla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető.

Kiadó lakás.

Hunyady-utca 23 sz. a. kapubejárattól balra, félemeleten fekvő uri lakás. három nagy utcai szoba, előszoba, konyha, éléskamra, külön padlás, mosókonyha, pince, ólak és kertből álló lakás f. é. május hó 1-től bérbe adandó. Megtekinthető és felvilágosítás **nyerhető a helyszínen** bármikor. 2—*

Hirdetmény.

A Rimaszécsi Hitelszövetkezet részvénytársaság

t. cz. részvényesei az **1906. év február hó 25-ik napján délután 2 órakor** a rimaszécsi „Nagyvendéglő“ termében tartandó

rendes évi közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

A közgyűlés tárgyai lesznek:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése vég tt két vagy több részvényes tag kijelölése.
2. Az igazgatóság évi jelentése az intézet 1905. évi üzletéről.
3. A felügyelő bizottság 1905 évi üzletévi jelentése
4. A számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
5. Az évi osztalék megállapítása.
6. Indítványok tárgyalása.

Rimaszécs, 1906. február 10. én.

2—2

Az igazgatóság.

Eladó ház.

Nyustya községben egy 6 szoba, konyha, éléskamra, istálló; valamint egy 4 szoba és melléképületeiből álló ház, melyben jelenleg a járási főszolgabírói hivatal van, szabad kézből eladó. Bővebb értesítés nyerhető **özv. Gottlieb Jakabnéval** Nyustyán vagy az örökösök megbízottja **dr. Krausz Gyula** ügyvéd úrnál Rimaszombatan. 2—3

Könyvnyomdász tanulól.

Egy 13—14 éves fiú ki magyarul helyesen írni és olvasni tud, tanulól felvétetik **id. Rábely Miklós** könyvnyomdájában.

Kiadó emeleti lakás.

A Kossuth Lajos- és Kmetty-utca sarkán lévő ház emeleti része, mely 5 tágas szoba, erkély, konyha, kamara, fürdőszoba, alár folyosó, pince stb. hozzátartozókkal együtt f. évi **május 1-től** bérbe kiadó. — Béréni szándékozik forduljanak **Hollósy József** tulajdonoshoz. 5—*

Kiadó lakás.

Losonczi-utca 53. sz. alatt özv. Király Ferencné tulajdonát képező házban a kerti lakás, hozzátartozó mindenféle mellékhelyiségekkel és egy darab kerttel folyó évi **május hó 1-től** kezdődőleg bérbe kiadó. — Tudakozódni lehet a feltételek iránt **özv. Lakatos Istvánnéval** Hunyadi-utca 11. sz.

Vetekedik úgy árban, mint nagyválasztékban Magyarorsz. legnagyobb hasonnemű özégeivel.

Rimaszombatan, a kir. járásbiróság mellett

mindennemű sirkövek kaphatók nagyválasztékban

és a legolcsóbb árban

Horn K. Lénárd

szobrász és kőfaragó üzletében.

Állandóan kész nagy raktár.

Építkezéshez mindennemű kőfaragó munkák a legpontosabban, legjutányosabban készítettnek

Csödtömeg eladási hirdetmény.

A néhai **dr. Gutlohn Márton** hagyatéka csödtömegéhez tartozó és pedig a csödtömben 1—152, 154, 155, 159, 164—166, 168—172, 180—205, 338, 341 tételszámok alatt felvett és összesen 3700 korona 75 fillér becsértékű ingóságoknak eladását a csödválasztmány elhatározta, miért is a venni szándékozókat felhívom, hogy írásbeli zárt ajánlataikat 1906. február hó 26-ának d. u. 6 órájáig alulírott tömeggondnoknál nyújtsák be. Ajánlatok úgy az eladandó összes ingóságokra mint azok egy részére is tehető, de az ajánlatot tevő tartozik a venni szándékozt ingók becsértékének 10% át mint bánatpénzt a tömeggondnoknál az ajánlat benyújtása alkalmával készpénzben letétbe helyezni.

A beérkezett ajánlatok felett a csödválasztmány az **1906. február hó 27-én** d. e. 9 órakor **Rozsnyón, dr. Tyroler Simon tömeggondnok irodájában** tartandó ülésén fog határozni es esetleg azonnal szóbeli árverést tartani.

Vevő tartozik a vételárat az ajánlat elfogadása után azonnal egyszerre készpénzben megfizetni. A vételi illetéket a vevő viseli.

A csödválasztmány fenntartja magának azon feltétlen jogot, hogy az írásbeli ajánlatok egyikét sem fogadja el. Az eladás tárgyát képező ingókért a csöd semmimemű szavatosságot nem vállal.

A csödtömb, valamint az eladás tárgyát képező ingók alulírott tömeggondnok közbenjöttével köznapokon délután 5 és 6 óra között megtekinthetők.

A csödválasztmány megbizásából **Dr. Tyroler Simon** tömeggondnok.

Kiadó lakás.

A Ferenczi-utca 17 szám alatt lévő 3 szobás lakás, konyha, pince és hozzátartozó mellékhelyiségekkel, kis kerttel is, május 1-től kiadó. Értekezni lehet **Gömöri Ede** tulajdonosnál, a ház az uj gimnáziummal szembe van. 2—*

Hirdetmény.

555—529. sz. — Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszék, a rimaszécsi kir. járásbíróóság 8178 és Sp. I. 254 sz. végzése következtében **dr. Dienes Gyula ügyvéd** által képviselt, a **putnoki hitelintézet és a rimaszécsi fogyasztási szövetkezet dr. Molnár Ferencz és neje** ellen 230 kor., 182 kor. erejéig 1905 évi július 29. és nov. 9-ik napján fogantatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1196 koronára becsült ingóságok, u. m.: szobabeli butorok, képek, szőnyegek nyilvános árverésen el fognak adatni.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróóság 1905. évi V. 251/371. számú végzése folytán 230, 182 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi július hó 15-ik és január 1 ső napjától számított 6% kamatai és eddigi összesen 170 koronában bírólilag már megállapított költségek erejéig Rimaszécsben, a helyszínen leendő eszközzésére **1906. évi február hó 24-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverendő ingóságokat mások is le-és felülváltatniák és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 190 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1906. február 5.

Kovács Géza, bir. kiküldött.